

gorenjski GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRANJ

eto III. Št. 38

Kranj, 21. septembra 1950

Cena din 2-

Naše tovarne in podjetja prehajajo v delavske roke

16. september je zapisan v "Tovarni pletenin, rokavie in konfekcije" v Kranju kot nov mejnik prerojenja. Delavstvo je z radostjo dočakalo trenutek prevzema podjetja v svoje roke. Ravnatelj tovarne tov. Peklaj je podal pregled celotnega razvoja tovarne, ko se je iz privatnih podjetij, kakor IKA, Ogrizek, Savnik in drugih, združila v sedanje pletiljsko podjetje, ki je zaradi spojive veliko produktivnejše. Tov. Praprotnik je nato v borbenih besedah pozval celotni kolektiv na skupno delavnost vsakega posameznega člena ter slavnostno izročil ključe predsedniku delavskega sveta tov. Hudobivniku Stanetu, ki se je zahvalil za zaupanje s pripombo, da se kolektiv dobro zaveda skupne odgovornosti za čim prejšnjo dograditev socialistične države.

Prevzemu podjetja pa je sledila še ena slavnost. 10-kratna udarnačica tov. Oblak Milka je v imenu celotnega kolektiva prejela prehodno zastavico, kot najboljši kolektiv lokalne industrije mesta Kranja, ki je obljudil, da se bo boril vse do dneva, ko bo zastavica prešla v njihovo trajno last. Ob tej priliki so proglašili tudi 12 udarne, katerim je tov. Peklaj čestital s ponosom, da je v njihovem kolektivu letos proglašenih že 58 udarnikov in udarne. Še enkrat je pozval celotni kolektiv na povezanost pri delu z vnašanjem še večjega borbenega duha za močno ustvaritev in čimprejšnjo izvršitev Titove petletke.

V Gorenjski tiskarni v Kranju je bil v soboto 16. t. m. slovesen dan: prevzem podjetja po delavcih. Na to svečanost so prišli iz Ljubljane gostje: tov. Seliškar Tone, književnik in urednik "Delavske enotnosti", Mavričij Borc, sekretar GO ZSJ za Slovenijo in Pelicon Rudi, predstavnik Republike, odbora sind. grafičnih delavcev Slovenije. Poročilo o dosedanjem delu in uspehih podjetja je podal direktor tov. Sumi Ignac, nakar so sledili pozdravi in čestitke gostov kolektivu, ki ima v združenih grafičnih podjetjih Slovenije velike zasluge za uspešno izvrševanje planskih nalog v prvem letošnjem polletju. Najsvečnejši trenutek je nastopil, ko je tov. Seliškar Tone predal ključe podjetja predsedniku delavskega sveta tov. Koban Angelu in v izbranih besedah poudaril pomen tega velikega dogodka za vse kolektiv tiskarne.

Tudi delavski sveti gostinskih podjetij prevzemajo ključe od svojih obratov. Pod geslom: "Podjetje delavcem" je v petek 15. t. m. kolektiv mestnega gostinskega podjetja "Evropa" v Kranju proslavil dan prehoda obrata v delavske roke. Tovariš Roškar Vinko, direktor podjetja je poročal o dosedanjih uspehih hotela "Evropa", iz česar je razvidno, da imajo že dosedaj doseženega 80% letnega plana, nakar je izročil predsedniku delavskega sveta tov. Rupnik Vinku ključe, s čimer je delavski svet simbolično prevzel upravo podjetja.

Prav tako je imel že 13. t. m. svečan prevzem gostinskega obrata kolektiv Doma na Jezerskem, kjer je govoril o delu podjetja tov. Maveric, direktor, ki je nato izročil ključe Doma na Jezerskem predsedniku delavskega sveta tov. Kirn Francu.

PODGETJE "PRESKRBA" KRANJ SO PREVZELI DELAVCI!

Pod geslom "Naše podjetje, naša skrb in naša čast" so prevzeli delavci Mestnega podjetja "Preskrba" v soboto 16. septembra podjetje v svoje roke.

Upalni odbor skupno z Delavskim svetom podjetja si je zadel nalog, da bodo še bolj skrbeli za praviti podjetja, kakor tudi preskrbo našega delovnega človeka, ki vlagajo danes vse napore za izgraditev

socializma. Tako na prvi seji upravnega odbora so razpravljali, kako bodo preuredili nekatere skladisča in poslovalnice sadja-zelenjave, katere danes ne odgovarajo higieniskim predpisom. Govorili so tudi o razdeljevanju krompirja med potrošnike, kakor tudi sadja, dalje nabave ozimnic, pravilnej razdelitvi kadra, o izkorisčanju prevoznega parka in podobno. Upravni odbor si bo prizadeval, da bo s pravilno razdelitvijo blaga, trgovskega kadra in zadostnim številom poslovalnic zmanjšal vrste, ki danes stojijo pred poslovalnicami.

Ob srečanem trenutku, kateremu so prisostvovali vsi uslužbenci omenjenega podjetja je zastopnik MK KPS in MLO Kranj tov. Praprotnik predal ključe podjetja predsedniku delavskega sveta tov. Furlanu.

Podjetje je pred kratkim dobilo tudi prehodno zastavo MLO Kranj in denarno nagrado v znesku 10.000 din, ki so jo ob tej priliki vpisali za Ljudsko posojilo, obveznico pa podarili MK KPS. Uslužbenci podjetja pa so sami dali 100.000 dinarjev za Ljudsko posojilo.

DELAWSKI SVET "REMONT" KOT PRVI MED MESTNIMI PODGETJI PREVZEL UPRAVO V SVOJE ROKE PODGETJE JE IZPOLNILO LETNI PLAN ZE 15. AVGUSTA

Remontno podjetje v Kranju je eno najmlajših mestnih podjetij, ki je bilo ustanovljeno 1. septembra 1949. leta. Z osnovanjem podjetja so bile v zvezi velike težkoče, saj je moralo podjetje brez pomoči poverjeništva za delo samo poiskati vso delovno silo.

V začetku niso dosegli postavljenih planov, do prvega polletja 1950 pa se je stanje izboljšalo tako, da so plan v polletju presegli za 7%. Prišli so do zaključka, da bo delo na norme uspešnejše, zato so z 1950. letom uvedli norme in takoj uvideli, da je storilnost dela večja. Da je podjetju uspelo reševati najnujnejše gospodarske probleme je veliko pripomogla tesna povezava s sindikalno podružnico podjetja. Tako je bilo možno odpravljanje napak; že 31. avgusta 1950. pa je bil s 107% dosegel celotni plan 1950. Iz tega je razvidno, da je podjetje v enem letu svojega obstoja dobro napredovalo. Uslužbenci Remonta so vložili tudi 40.000 din ljudskega posojila.

Po enem letu obstoja, 9. septembra 1950 je bilo podjetje Remont kot prvo mesto podjetje slavnostno predano v upravo delavcem samim. Ob tej priliki sta bila proglašena tudi dva udarnika. Tovariš Skrabelj je predal ključe podjetja predsedniku delavskega sveta tovarišu Kobal Viljemu, ki se je zahvalil za zaupanje in v imenu celotnega kolektiva obljudil, da bo podjetje tudi v bodoče zastopalo interese skupnosti.

Kolektiv "Remonta" v Kranju ob priliki svečanega prevzema podjetja.

Spredaj sede članji delavskega sveta

POZIV

Izvršnega odbora OF Slovenije na tekmovanje v počastitev 10 letnice Osvobodilne fronte

Da bi slovensko ljudstvo čim bolj častno in učinkovito proslavilo deseto obletnico Osvobodilne fronte Slovenije, je Izvršni odbor Osvobodilne fronte Slovenije na svoji seji 13. septembra 1950 sklenil, da pozove vse svoje članstvo, vse frontne organizacije in delovne kolektive v LR Sloveniji, da v počastitev 10. obletnice Osvobodilne fronte vsak na svojem področju okrepi svoje delovne sposobnosti za izpolnjevanje vseh nalog, ki so potrebne za nadaljnji razvoj ter za politično in gospodarsko moč naše domovine.

Izvršni odbor OF Slovenije vabi, da se vsi delovni kolektivi, vse organizacije OF in počudni njeni člani udeleže velikega tekmovanja, ki naj od 1. oktobra 1950 do 31. marca 1951 dvigne našo proizvodnjo, pospeši vse ostale naloge naše petletke in okrepi organizacijo ter politično moč Osvobodilne fronte.

Odraz te aktivnosti naj bo še bolj ko doslej vključevanje frontovev v dosledno borbo za izpolnjevanje nalog petletnega

plana, katerega izpolnitev vpada v leto, ko bomo proslavili 10. obletnico OF. Zato naj bo čim več frontovev in delovnih kolektivov, ki bodo izpolnili petletni plan do desete obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte.

Vse frontne organizacije naj dalje usmerjajo svojo dejavnost za uresničenje političnega, organizacijskega, gospodarskega in kulturnega dviga svojega kraja. Postanejo naj še močnejša politična središča in s tem trdna opora organov ljudske oblasti. To tekmovanje naj da veliki bitki čim več uspehov, za čimprejšnjo zmago na notranji in zunanjih frontih. Organizacija OF naj v tem času pospešeno razvija dejavnost za njihovo nadaljnjo rast in utrjevanje.

Ob zaključku tega šestmesečnega tekmovanja bodo posebne komisije OF ocenile uspehe delovnih kolektivov, frontnih organizacij in posameznikov, ki se bodo tekmovanja udeležili, ter predlagale častne nazive, odlikja in nagrade, ki bodo dane zmagovalcem ob proslavi 10. letnice Osvobodilne fronte.

Nad 5 milijard in 500 milijonov dinarjev je vpisanega II. ljudskega posojila

po vsej državi

OKRAJ KRANJ-OKOLICA PA 10 MILIJONOV 725.000 DINARJEV

Od te vsote je nad 5750 delavcev in uslužbencev vpisalo 6.603.100 din, 3176 kmetov in zadružnikov pa 3.815.300 din, a 198 obrtnikov 305.400 din. Moramo priznati, da so se posebno na kmetih pokazali različni uspehi. Dočim so kmetje v hribovitih krajih dosegli prav lepe rezultate vpisa (Hotavlie, Češnjica, Sv. Ana, Jezersko itd.), so nižinski bogati kmetje popolnoma zatajili. Posebno izpod vsake kritike je KLO Cerkle, ki je kot eden najbogatejših ljudskih odpornov dosegel najslabši vpis, prav tako Brniki, Smlednik, Velesovo in Zapoge.

Klub temu pa vse te številke, ki se bodo v zaključnem izkazu še povečale, zgovorno pričajo, da je bilo vpisovanje posojila zares množična patriotska manifestacija delovnega ljudstva, kar je hkrati najodločnejši odgovor vsem obrekovalcem in sovražnikom naše socialistične graditve.

Pravilno izpolnjen setveni plan - zagotovljen odkup

Kakor smo že pisali, naša ljudska oblast ne bo več predpisovala kmetu s čim naj posejše vsak ar svoje zemlje. Takšno planiranje v preteklosti je bilo zamotano in je samo večalo birokracijo, proti kateri se vse skozi borimo. Začetek je storjen. Krajevni ljudski odbori po večini že vedo koliko žita, masti, mesa, jajc in drugega bodo morali oddati državi. Setveni plani so se nekako spremenili v odkupne plane. Vendar spremembe v kmetijskem planiranju ne smejo iti na račun količine raznih pridelkov, ki jih bomo moralni odkupiti tudi v prihodnje leto. Prav tako bi bilo napačno mislit, da bo obvezna oddaja manjša, saj potrebe delavcev in nameščencev naraščajo, iz dneva v dan se veča število ljudi, ki jih zaposluje naša rastoča industrija.

Gotovo so krajevni ljudski odbori najprej sami zase razdelili te plane na kmete, vendar so ti plani dejansko samo predlog. Stvar je bila predčasno pripravljena, na žalost pa smo ugotovili, da KLO-ji niso resno pristopili k razdelitvi količin na posameznega kmetovalca, temveč so razdeljevanje zavlačevali z izgovorom, da so planske količine prevelike, posebno v gospodarsko najmočnejših krajih, namesto da bi plan predložili zboru volivev in se s kmeti temeljito pogovorili. Če vzamemo samo primer v Predosljah, kjer je bil KLO zadolžen, da razbije do 5. septembra plan jesenske seteve na posamezna gospodarstva, k temu ni pristopil in to vsled

tega, ker se tov. Kovač, kot poverjenik za kmetijstvo vse premalo zanima za kmetijsko proizvodnjo. Drug primer imamo na Visokem, ki kot celoten KLO nima previsokega plana, glede na gospodarsko zmogljivost samih kmetov. Izvršni odbor KLO-ja, pa se je enostavno postavil na stališče, da z razbitjem planov ne bo začel, dokler se jim plan ne zniža za 12 tisoč kilogramov belega žita.

Prav tako lahko naštevamo tudi druge KLO-je kakor: Velesovo, Cerkle, Brnik, delno Senčur in Voglje. Iz tega sledi, kako malo resno jemljejo KLO-ji kmetijsko proizvodnjo, če ravno je ona glavni temelj proizvodnje vsakega KLO-ja. Potrebno je, da se pridelovalcem razloži od KLO-ja sestavljeni plan in se z njimi pogovori o oddaji določenih količin raznih pridelkov. Tako bodo kmetje sporazumno pristali na plan oddaje in istočasno opravili delo, ki so ga doslej drugi. Sestavili bodo plan seteve in vzreje živine, ki bo tak, da bo zagotavljal izpolnitve odkupa v prihodnjem letu.

UREDBA O ODKUPU KMETIJSKIH PRIDELKOV

Za zagotovitev prehrane prebivalstva in preškrbe industrije s surovinami je vlada LRS izdala uredbu o odkupu kmetijskih pridelkov. Opazarjamo krajevne ljudske odbore in kmetovalce na celotno uredbo, ki je objavljena v nedeljski številki "Ljudske pravice."

Delavci Tiskanine - prevzeli ključe tovarne

V nedeljo 17. septembra je kolektiv Tiskanine proslavljal svečan dogodek. Ta dan je postal lastnik tovarne.

Ko si stopil na dvorišče tovarne si že občutil, da so se na ta dan resno pripravljali že nekaj dni. Ob vhodu je bila parola: "Tiskanine" — lastnik tovarne — delavci". Vsepovsod zastave, venci, zelenje. Ze pred 8. uro so se zbrali člani kolektiva na dvorišču. Ob 8. uri je imel delavski svet svojo drugo sejo, na kateri je potrdil poročilo direktorja in predsednika upravnega odbora o poteku prevzema podjetja po upravnem odboru. Na slavnostno okrašeni tribuni so se zbrali vsi člani upravnega odbora, predstavniki podjetja in množičnih organizacij v tovarni, ter glavni direktor glavne direkcije tekstilne industrije Slovenije tov. Bole, ing. Žitnik, sekretar MK KPS tov. Brovč Andrej, zastopnik RO tekstilcev Slovenije tov. Koleša in tov. Dodič, tajnik OSS-a Kranj. Slovesnost pa se je začela ob 9. uri, ko je godba izgrala državno himno. Predsednik sindikata Jenko je otvoril svečanost ter v svojem govoru na kratko orisal zgodovino borbe delavskega razreda, oziroma delavstva v stari Jugoslaviji. Opisal je velik tekstilni štrajk leta 1936 in njegov žalostni konec, ko je žandarmerija in policija s pendrekji in puškinimi kopiti razgnala stavkujoče, ki so zahtevali svoje pravice. Spomnil je tudi na dobo okupacije in na osvobodilno borbo, v kateri je darovalo svoje življenje 53 članov kolektiva, katerih imena so vključana v spomenik, pred katerim prav danes stojimo ne več kot hlapci Jerneji am-pak kot gospodarji tovarne. Padle junake so počastili z enominutnim moškom.

Nato je govoril direktor podjetja tov. Aleš, ki je opisal borbo kolektiva po osvoboditvi ter prikazal zmage, ki jih je kolektiv iz leta v leto dosegal in presegal planske naloge. V svojem govoru je prikazal težkoče, katere je moral premagovati delovni kolektiv in nakazal naloge, ki še stojijo pred nami.

Za njim je predsednik upravnega odbora delavskega sveta tov. Kompare poročal o poteku prevzema podjetja ter pro-

sil delavski svet, da potrdi prevzem. Z dviganjem rok so soglasno potrdili prevzem podjetja, nakar je sledila predaja ključev.

Pred mikrofon sta stopila predsednik delavskega sveta tov. Teran Srečko in glavni direktor tov. Bole. Ko je predajal ključ predsedniku je izrazil željo, naj vodijo podjetje tako, da bo v korist skupnosti in ponos celotnemu kolektivu. V tem trenutku je godba zaigrala "Internacionalo". Na resnih obrazih delavcev si videl, da so globoko prežeti od navdušenja in istočasno, da se na njih odraža pripravljenost storiti vse, da se uresniči oporočka, ki smo jo sprejeli od padlih tovarišev. Videl pa si tudi solze na očeh starejših delavcev, ki so povedale vse, kaj se v tem trenutku dogaja v njihovi notranjosti.

Nato je spregovoril predsednik delavskega sveta, ki je obljudil, da bo delavski svet zastavil vse svoje znanje in sposobnosti, da opraviči zaupanje, ki mu ga izkazuje naša partija, naš kolektiv in vsi pošteni ljudje Jugoslavije.

Pevski zbor Tiskanine je nato zapel pesem "Bazovica". Sledili so govorji predstavnikov. Govoril je tov. Brovč, ki se je dotaknil tudi gonje, ki jo vodijo države Informbiroja napram narodom Jugoslavije. Za njim tov. Koleša, ki je tudi kot zastopnik GO ZSS izročil predsedniku sindikata pohvalno diplomo, ki si jo je kolektiv priboril za uspehe v I. polletju letosnjega leta.

V imenu OSS in kranjskih delovnih kolektivov je pozdravil navzoče tovariš Dodič.

Tov. Proj je za tem recitiral "Delavsko pesem".

S svečanosti so poslali pozdravno brzjavko CK KPS in CO ZSJ Beograd. Za zaključek je godba zaigrala venček partizanskih pesmi, nakar so se navzoči razšli polni zaupanja v svoje lastne sile, polni vere v zmago pravice in resnice, za katero pod vodstvom Partije in tov. Tita bijemo herojski boj, pa tudi polni trdne volje, da bodo še z večjim elanom prijeti za delo ter na poti k izgradnji socijalizma dosegli nove zmage.

J. P.

Drobne in važne vesti OD VSEPOVŠOD

V Nišu so pred kratkim sodili kominformističnim zločincem, ki so prišli iz Bolgarije, da bi vršili sabotaže v Jugoslaviji. Glavni obtoženec Stojan Veljković je bil obsojen na 20 let, ostalih 6 obtožencev pa od 10 do 15 let odvzema prostoti.

V naši državi je bila delegacija Britanskega nacionalnega sveta za mir, ki je prišla med nas, da se prepriča o resničnosti klevet naših sovražnikov, češ, da mi pripravljamo vojno proti svojim sosedom. Delegacija je naslovila na le-te zahtevo, da bi tudi njih obiskala, da bi se prepričala o resničnosti stanja tudi na drugi strani. Naši kominformistični sosedji pa skušajo skriti svoje dejanske namere in ne dovolijo britanski delegaciji vstopa na njihova ozemlja.

V Sloveniji tekmuje od 15. t. m. 950 tečstilnih brigad, ki se borijo za naziv najboljšega kolektiva, najboljše brigade ter najboljše predice, vdevalke in tkalke v Sloveniji.

Bogata nahajališča kaolina so odkrili v Makedoniji. Prve surovine s teh ležišč že uporabljajo v velikem kombinatu, ki so ga zgradili v Titovem Velesu, kjer se bodo izdelovale razne vrste porcelana.

Največja solarna v Jugoslaviji je v Ulcinu. Razprostira se na prostoru, ki meri nad 4.800 ha. Solarna ima za kroženje slane vode električne črpalki, za prenos pa uporablja dvigala na električni pogon.

Letošnji izvoz vina iz Jugoslavije doseg 2.000 vagonov, to je za 1.100 vagonov več kot pred vojno. Na raznih svetovnih trgih zbuja jugoslovansko vino veliko pozornost.

Na letnjem zagrebškem velesejmu bo 55% prostora odrejenega za domače razstavljalce, dočim ostali prostor odpade na 15 tujih držav: ZDA, Avstrijo, Belgijo, Dansko, Egipt, Anglijo, Francijo, Grčijo, Nizozemska, Italijo, Zahodno Nemčijo, Švedsko, Švico, STO in Mehiko, ki bodo razstavile svoje proizvode na velesejmu.

Ali si že poravnal naročnino za "Gorenjski glas"?

Pred novo sezono v Prešernovem gledališču

Ker se naše delovno ljudstvo že zelo živo zanima, kaj mu bo nudilo Prešernovo gledališče v novi sezoni, kdaj bo sezona začela itd. je prav, da obrazložimo sedanje delo v gledališču, zlasti še, ker je v letošnjem letu postalo poklicno gledališče, katerega naloga je, prispevati čim več k dvigu kulturne ravni in zdravega razvedrila naših delovnih ljudi.

Igralci Prešernovega gledališča so začetkom septembra že začeli z rednimi vajami za prve gledališke predstave v letošnji sezoni. Za otvoritev bodo igrali Shakespearejevo komedijo „Kar hočete“, ki jo režira članica SNG v Ljubljani tov. Mihaela Šaričeva. Premiera je predvidena za drugo polovico meseca oktobra. Temu delu bosta sledili dve Molierovi komediji „Izslijena ženitev“ in „Ljubezen-zdravnik“, v režiji tov. Balbine Baranovičeve, ki jo vsi prav dobro poznamo kot režiserko domačih dramskih del, „Lacka in Kreflov“ ter „Sedmorice v kleti“. Ta naša poznana umetnica je letos prevzela tudi upravno vodstvo Prešernovega gledališča. Dalje so na repertoarju še dela raznih domačih in tujih pisateljev, katerih naslove bomo objavili pozneje, ker repertoar še ni dokončen.

Novo vodstvo gledališča skuša seznaniti prebivalstvo našega mesta in okolice z deli domačih in svetovnih pisateljev ter pripraviti repertoar, ki bo idejno in kvalitetno odgovarjal potrebam današnjega časa, kakor to narekuje umetniško stremljenje vodstva gledališča.

Danes je v gledališču nastavljenih 12 poklicnih igralcev, katerim je Min. za

kulturo in znanost LRS, omogočilo absolvirati trimesečni igralski tečaj v Ljubljani, odkoder so se vrnili obogateni s strokovnim znanjem in polni volje, posredovati našemu delovnemu svetu resnično umetnost. Poleg tega pa je v načrtu pridobiti še tri absolvente Akademije za igralsko umetnost ter tako izpolnit naš igralski kolektiv.

V prvem letu, odkar je Prešernovo gledališče postalo poklicno, postoji še borba

O kulturno-umetniški dejavnosti v prihodnjih mesecih

Po delnem zastolu, ki je nastal v naših kulturno-umetniških in izobraževalnih društvih v poletnem času, pristopajo posamezna društva zopet k intenzivnejšemu delu. Mnogo društev je v preteklem letu pokazalo prav lep napredok (Cerkle, Olševec, Podbrezje, Godešič), ki se bore za čim kvalitetnejše delo, marsikatera društva pa se bavijo še z osnovnimi organizacijskimi problemi.

V novi zimske sezoni mora ljudsko prostovno delo zopet storiti dober korak naprej.

Delo je v mnogih naših društvih premalo načrtno, preveč priložnostno ter odvisno od trenutnega razpoloženja članov. Kjer ni sistematičnega in vstrajnega dela, tudi kvaliteta ne more biti dobra. Mnogi še vedno misijo, da je umetniška sposobnost nekaterim prirojena, ne vedo pa, da je umetniška sposobnost plod dolgotrajnega in napornega dela.

Zato bi moralta vsa društva sedaj ob za-

Mestni odber ZB je priredil pregled centrov predvojaške vzgoje mesta Kranja

V nedeljo, 17. septembra dopoldne se je vršil v Kranju pregled centrov predvojaške vzgoje mesta Kranja, na katerem je sodelovalo okrog 800 mladincev in mladink.

Iz zbirališča na Trubarjevem trgu je krenila povorka z godbo na čelu skozi mesto na igrišče Korotana. Pri obhodu je bilo tudi več članov ZB, proslavi pa so prisostvovali zastopniki vojske in članji vseh množičnih organizacij.

V imenu MLO-ja je pozdravil vse nav-

zoče predsednik IO tov. Balderman, poročilo o predvojaški vzgoji pa je imel član izvršnega odbora ZB tov. Cirk Miljan.

Za tem so še bila fizkulturna tekmovanja, na katerih so naši mladinci pokazali prav lepe uspehe. Doseženi so bili sledeči rezultati: v splošni disciplini je dosegla prvo mesto I. gimnazija Kranj, drugo tekstilna šola, tretje Tiskanina, četrto Iskra, najslabši pa je Ekonomski tehnikum, iz katerega ni bilo sploh nobenega udeleženca.

Za vsako disciplino so bile posameznikom podeljene še tri diplome, prav tako dobitki diplome trije najboljši centri.

Mladinci in mladinke predvojaške vzgoje so pokazali s svojo disciplino, da so trda pest v obrambi naše domovine, obenem pa velika pridobitev za učvrstitev ljudske armade.

V dobrem razpoloženju je potekalo pooldne, zvečer pa so se pred Sindikalnim domom zbrali vsi okrog tabornega ognja, godba je igrala partizanske pesmi, prepevale so se borbene pesmi, vmes pa so borce pripovedovali doživljaje iz narodnoosvobodilne borbe.

Vsestransko navdušenje je dokazalo, da se mladina zaveda, koliko smo pridobili z našo borbo in da bo očuvanje tega, vsakem sveta dolžnost.

Program sam je potekal zelo dobro, vendar pa je bila pomanjkljiva organizacija. Pripravljalni odbor se je sestal šele, ko je povorka že čakala za odhod. Brez dvoma bi bil uspeh popolnejši, ako bi sodelovali vsi, ki so za to odgovarjali, ne pa prijeli za delo šele v zadnjem trenutku, ko se že nji moglo pomagati.

z raznimi objektivnimi težavami kot so: ureditev prostorov, gradnja kulisarne, izpopolnitve tehničnega osebja itd., vendar pa smo prepričani, da bo gledališče ob pomoci in vsestranskem razumevanju s strani Min. za kulturo in znanost LRS ter Mestnega ljudskega odbora odigralo važno nalogo v Prešernovem mestu, enem najmočnejših industrijskih središč v Sloveniji, kar je tudi rodilo potrebo po ustavoviti poklicnega gledališča.

O kulturno-umetniški dejavnosti v prihodnjih mesecih

četku zimske sezone napraviti načrt dela do prihodnjega polletja. Dramske skupine naj postavijo repertoar za vso zimsko dobo, ne pa, da igrajo tisto, kar pride nekomu slučajno v roke, se za igro navdušijo in jo v treh tednih „vržejo“ na oder. Program iger mora biti odraz umetniške usposobljenosti dramskega kolektiva in kulturne zrelosti tistega kraja, ter mora zato biti skrbno pripravljen.

Prav tako morajo pevski zbori sestaviti program za daljšo dobo. Vedeti morajo kaj hočajo; kdaj in kje bodo nastopali, kaj zmorejo in koliko lahko dosežajo. Prav tako tudi folklorne skupine nastajajo in ugašajo.

Kulturno umetniško delo nosi še vedno preveč pečat trenutnega (zimskega) razpoloženja, je mnogo premalo izraz trajnega prizadevanja ljudi — amaterjev do ene ali druge panoge umetnosti, ki jo ljubijo in ki jo hočajo dognati do resne umetniške višine.

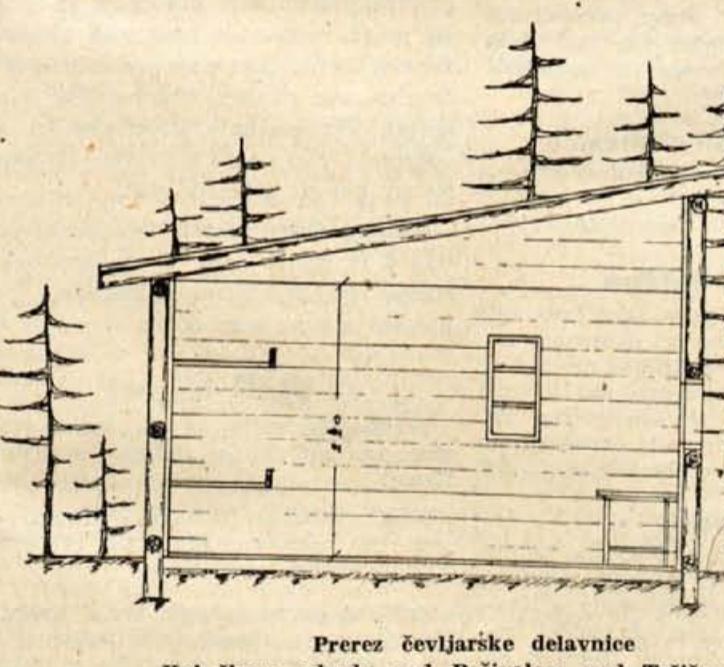
Glede na obilico nalog, ki stope pred kulturno umetniškimi društvi, je toliko najnajvečje, da si napravi vsako društvo plan dela, in da si prizadeva da istega v celoti in kvalitetno izvede. Opozoriti hočemo samo na nekaj nalog, ki jih društva ne bodo mogla izpustiti.

10. oktobra letos obhajamo 30 obletnico nesrečnega koroškega plebiscita. Dolžnost društev je, da se spomnijo te nesrečne obletnice za slovenski narod, in da požive spomin na našo Koroško. Po možnosti naj društva prirede literarne večere kjer naj se poda zgodovinski razvoj Koroške in njen delež pri ustvarjanju slovenske književnosti (Drabosnjak, Matija Majer Zilski, Prežihov Voranc in drugi). Pri tem naj sodelujejo Ljudska univerza, recitacijske skupine, orkestri, pevski zbori in druge umetniške skupine. Snov za proslave dobiti v koroškem zborniku Svoboda.

29. november — rojstvo naše republike bodo društva praznovala z govorji o našstanku in razvoju FLRJ, s akademijami in samostojnimi koncerti. 3. decembra bomo praznovali 150. obletnico Prešernovega rojstva. Osrednje prireditve bodo v Kranju. Teh se bodo udeležili tudi zastopniki posameznih društev. Vsa društva bodo priredila tudi lastne prireditve.

V večjem obsegu bomo letos praznovali 22. december, dan ustanovitve JA. V krajih, kjer so enote JA, bodo društva tudi to poveabile k sodelovanju.

Društva pa naj se ne pripravljajo samo na proslave teh dni. Hočemo jih samo opozoriti, da v svoj načrt dela vneso tudi proslave. Zaradi obilice teh proslav v tem in še v prihodnjem letu bi moglo trpeti redno delo društev. Potrebno je torej, da redno delo uskladijo z odgovornostjo da dostenjno proslavijo naše velike zgodovinske in kulturne dogodke. B. D.

Prerez čevljarske delavnice

Kokrškega odreda nad Počivalom nad Tržičem

da smo prevzeli nase precej težko naložo, toda izkušnje, ki smo si jih pridobili lani, so nam dajale vero in upanje, da bomo obvezno častno izpolnili. In danes vemo še več — prepričani smo, da bomo dom pred rokom odprli in ga dali na razpolago našemu delovnemu človeku. Formirali smo zopet delovno brigado v dveh izmenah; druga izmena se še sedaj nahaja na gradilišču. V glavnem smo letos izvršili notranji in zunanj omet, zdaj pa dokončujemo s plesarskimi, elektroinstalatiskimi in mizarskimi deli.

Ko danes zremo na uspeh našega dela, se v polni meri zavedamo, da bi kljub našemu delovnemu poletu ne bi bili tako uspešni, če nam nebi materialno priskočile na pomoč uprave raznih podjetij in ustanov. Zato je prav, da se spominjamamo s hvaležnostjo vseh tistih, ki so nam pomagali že v prvih dneh našega dela in vseh onih, ki nam pomagajo še danes. Ko bodo tekmovalci „Udarnika“ s svojimi uspehi želi plodove svojega truda, in ko se bo smučarski šport našega mesta dvignil na stopnjo svojih sosedov iz Tržiča in

Jesenic, naj vedo da je to tudi njihov uspeh. Točen pregled o delu, ki so ga opravila razna podjetja in seznam denarnih prispevkov, ki smo jih prejeli za gradnjo našega doma, bomo objavili ob zaključku našega dela.

Danes stoji že skoraj gotov smučarski dom na Joštu. Smučarji so upravičeno ponosni na svoje delo. Saj će vprašati danes kateregakoli brigadirja, kako gleda danes na svoje delo, ki ga je prispeval k uresničenju skupnega cilja, bo odgovoril približno takole: „Vedel sem zakaj delam! Resnično mnogo truda in znoja je bilo potrebno, toda vseeno, veže me toliko lepih spominov na dni, ki sem jih preživel na Joštu, da jih ne bom takoj kmalu pozabil!“

Zdaj, ko smo dosegli svoj veliki in pomemben delovni uspeh želimo in upamo, da bodo naši člani s prav takšno voljo in borbenostjo v bodočnosti dosegli uspehe tudi v športnem udejstvovanju. Kajti ljudje, ki se pri delu ne plaše zaprek in težav, bodo s svojo krepko voljo tudi na športnem polju dosegli še mnogo uspehov.

Vpis ljudskega posojila na terenu Primskovo v Kranju je zajel široke vrste delovnih ljudi in najpotrebnješi so najzavednejši. Med prvimi je pohitela vpisati posojilo tudi Skalarjeva mama. Vpisala je 2000 dinarjev z izjavo, da ji je sin partizan pred smrto naročil, naj da partizanom kar more. S tem posojilom hoča izpolniti sinovo naročilo tudi sedaj, ko ni več krvave borbe, vendar pa je borba za zgraditev socializma, borba za doseglo tistega, za kar se je boril in za kar je dal tudi življenje njen sin.

Pri tem se je Skalarjeva mama nekoliko zadržala, se zapletla v pogovor in pričovala o sebi in o svojem sinu. V prvi svetovni vojni je padel njen sin, potem se je sama s sedmimi otroki borila za skorjico vsakdanjega črnega kruha na revni zemlji v goratem svetu v Cezsoči pri Tolminu. Njen sin Ferdo Kravanja je v tej revščini doraščal in na lastni koži spoznal v kako težkem social-

Skalarjeva mama vpisuje posojilo

nem in narodno-političnem trpljenju živatari njegovo ljudstvo pod fašizmom. Ni se odzval mobilizaciji za Abesinijo, marveč je raje šel v ilegalno borbo proti fašizmu. Prišla je nova svetovna vojna. Tako se je pojavit med borci NOV, se v borbah odlikoval z izgledno borbenostjo in odločnostjo ter izgubil življenje kot narodni heroj Peter Skalar.

Njo samo so okupatorji izgnali v preganstvo, a se je le še vrnila živa. Po osvoboditvi je svoje malo posestvo z hišo vred oddala, KDZ, sama pa se preselila k svojemu sinu na Primskovo.

In čez nekaj dni po vpisu posojila se je 60 letna mama spet prikazala in prinesla spet 1000 din posojila ter izjavila: „Stara se in vem, da bom morala skoraj umreti, denarja nimam več zakaj rabiti, država ga pa nujno potrebuje. Vpišite še en tisočak.“ Tako se je mati izkazala — vredna svojega sina — narodnega heroja.

FIZKULTURA IN ŠPORT

NOGOMET

Železničar (Kranj) : Proletarec (Zagorje)
4 : 2

V nedeljo sta se na igrišču Korotana v Kranju srečali mladinski moštvi domačega Železničarja in Proletarca iz Zagorja v prvenstveni tekmi za vstop v slovensko mladinsko ligo. Z boljšo in požrtvovalejšo igro so domači zmagali z rezultatom 4 : 2, kar pa jim ne zadostuje za vstop v ligo, ker je njihov nasprotnik dobil prvo tekmo na svojem terenu s 5 : 1. Po tej igri so odigrali prijateljsko tekmo pionirji Korotana in domačega Železničarja, ki se je po obojestranski lepi igri končala nerešeno 2 : 2.

KOROTAN : Miličnik (Ljublj.) 4:0 (2:0)

Nešportski izpadi Miličnika iz Ljubljane so ogorčili doslej lojalno kranjsko publiko

Kranj, 17. septembra. — Pred približno 1.800 gledalci sta se danes popoldne v prvenstveni tekmi slovenske nogometne lige srečali na domaćem igrišču moštvi SK Korotana in SK Miličnika iz Ljubljane. Vreme je bilo idealno za igro in vsi so pričakovali, da bosta obe enajstoricci podali lepo igro. Toda, žal, občinstvo je z razočaranjem odšlo po končani tekmi iz igrišča, ker se je ta tekma po veliki krvidi nesposobnega sodnika Brumška iz Celja, izvrila takoj v začetku v surovo igro obeh moštov, v čemer so bili inicijatori fizično močnejši gostje. Sodnik, ki je dovolil razne grobe prekrške največ na račun domačih, je s tem povzročil tudi val negodovanja med mnogoštivno publiko, kar je hotel pozneje popraviti z izključenjem dveh igralcev Miličnika od igre in enega od domačih. Obsoditi pa je tudi nešportsko ponašanje gotovega dela publike, ki tokrat ni znala obvladati svojih čustev in s tem samim vnašala nepotrebitno razburjanje med same igralce. Vemo, da je kranjski nogomet že itak zapostavljen od vseh merodajnih faktorjev, da se ga omalovažuje, saj naši dnevniki nikdar nočijo slišati o pravih uspehih kranjskega predstavnika in vedno objavljajo popolnoma napačne rezultate njihovih tekem, čeprav Ljubljana ni tako daleč od Kranja, zato bi bilo prav, da je vsaj publika športno zavedna in strpna, kot je bila vse doslej, da se ne škoduje ugledu domačega kluba. Od SK Miličnika, res nismo pričakovali takih grobosti kot smo jih videli na tekmi (hote z udarcem pestnice v tlinik je golman gostov podrl srednjega napadalca domačih). Igra je bila razstrgana, brez vsakih lepih tehničnih fines. Toda klub temu je boljša povezanost in uigranost domačih prišla vse skozi do izraza in tekma je končala z rezultatom 4 : 0 (2 : 0) za Korotan. Prva dva gola je dal Božič Cene, ki je bil obenem tudi najboljši igralec na terenu. Druga dva gola v drugem polčasu pa je zabil z enajstmetrovke Iljačič, kar da slutiti, kako grob je bil nedeljski nasprotnik.

REZULTATI TREKMOVANJA PREDVOJAŠKE VZGOJE V KRAJU

Na nedeljskem dopoldanskem tekmovanju predvojaške vzgoje, ki ga je organiziral MO ZB na igrišču SK Korotana v Kranju, so doseženi sledeči rezultati:

Tek 1500 m moški: 1. Sitar Lado, gimnazija 4.39 min; 2. Korbar Franci, gimnazija 4.40 min, in Mirt Lado „Sava“ 4.41 minut.

400 m z zaprekami moški: 1. Ažman Janez, gimnazija 1.08 min; 2. Vigale Alojz DTTK 1.12 min in Feskaj Jurij, gimnazija 1.13 min.

100 m ženske: 1. Logar Tatjana, ml. šola 16 sekund; 2. Prag Duša, gimnazija 16.2 ek. in Karlič Milka, ml. šola 16.6 sek.

Kolesarske dirke na progi Kranj—Naklo, Kokrica—Kranj: 1. Limovec Ivo, Tiskanina 16.58.2 min., 2. Todor Viktor, Iskra 16.24.2 min. in Tavčar Tone, Iskra 17.25 min.

Skok v višino: 1. Vogale Alojz, DTTK 1.42 m, isto toliko sta dosegla tudi Ažman Janez, gimnazija in Maver Emil Tiskanina.

Met bombe moški: 1. Kladič Aldo, Tiskanina 56.50 m, 2. Hafner Franc, MLO Kranj 53.50 m in Treskan Jakob, Iskra 52.85 m.

Met bombe ženske: Kožuh Marija, gimnazija 43.90 m 2. Malovič Milena, DTTK 41 m in Tršan Milena, DTTK 32 m.

Tek 100 m moški: 1. Soha Srečko, DTTK 11.9 sek. 2. Ažman Janez, gimnazija 12.53

sek. in Maver Emil, Tiskanina 12.9 sek.
Skok v daljavo moški: 1. Soha Srečko DTTK 5.94 m 2. Zupan Leo, gimnazija 5.81 m in Rajnar Janez, DTTK 5.53 m.
Skok v daljavo ženske: 1. Stern Marija, gimnazija 3.95 m 2. Podgornik Anica, DTTK 3.25 m.
Štafeta 4 krat 100 m: 1. DTTK, 2. gimnazija.

MOTO DIRKE NA LJUBELJ

Prve avto-moto dirke na Ljubelj po osvoboditvi so bile preteklo nedeljo. Dirkali so z motorji vseh kategorij. Največjo povprečno hitrost je dosegel Delorcezo, in sicer 60 km na uro, v kategoriji 500 ccm. Proga je merila 4300 oziroma 6500 za težje kategorije. Na dirkah so sodelovali mnogi naši dirkači, med njimi tudi 13-letni pionir Pepel iz Celja, ki je vozil na motorju 125 ccm ter na avtomobilu 1100 ccm.

ŠAH

Uspehe, ki jih je v zadnjih letih, posebno pa letos imela jugoslovanska šahovska reprezentanca, je pobudila po vsej državi ogromno zanimanje, za to plemenito igro. Zmaga Jugoslavije na IX. šahovski olimpijadi v Dubrovniku ni slučajna. Kdor zasleduje borbe naših reprezentantov in pregleduje njihove partie z najboljšimi šahisti sveta, je videl, da se kvaliteta jugoslovanskega šaha stalno iz leta v leto stopnjuje. Opazili smo še eno razveseljivo dejstvo. Med naše starejše vrhunske igralce se je uvrstila na prva mesta mlajša generacija, in še celo mladina, ki je z uspehom zastopala našo državo v mnogih meddržavnih dvobojevih. Vse to je rezultat podpore in skrbni naši ljudske oblasti v streljenju, da se srečnemu človeku omogoči pristop do šahovske igre in da se mu nudi možnost v šahovskem udejstvovanju in napredku. Kakor vidimo iz sedanjega stanja v na-

SKOZI SITO IN REŠETO

KDAJ BO OBRAT DES-A V KRAJU NA TEKOČEM?

Obrat DES-a v Kranju dobavlja med drugim električni tok za pogon tudi Gorenjski tiskarni. Kakor vsa druga podjetja je tudi tiskarna vezana na plan, ki je silno važen. Tega se dobro zaveda celoten delovni kolektiv v tiskarni, posebno udarniki. Toda zato izgleda nimajo pravega razumevanja pri DES-u v Kranju, ki z odtegovanjem toka podjetju povzročajo občutno škodo. Posebno se to redovno dogaja v torkih, sredah in četrtkih, ko sta v tisku naša gorenjska tednika "Gorenjski glas" in "Kovinar" in se to stanje klubu številnim opominom do danes ni nič izboljšalo. Izgovori: vršijo se popravila, kvar je zunaj našega območja itd., so za nas, ki slišimo ta večji odnev, že kar gola in ne moremo verjeti, ker se to redovno dogaja samo v dneh tiskanja naših časopisov. Zeleli bi od DES-a le malo več razumevanja do našega tiska.

šem šahu, trud ni bil zaman. Pojavili so se naglo izraziti talenti, ki so že po kratkem času dosegli stopnjo najboljših mojstrov. Danes je v solah šah najpriljubljenejša igra. Skoraj ni pionirja in mladincu, ki ne obvlada šahovska pravila.

Sedaj, ko pričenja jesen in s tem tudi šahovsko življenje, namerava naš list priobčiti vrsto kratkih člankov, ki naj šahistom Kranja v kratkih črtah opišejo osnove šahovske teorije, s katero bi se mogli v praktični igri koristiti. Članki bodo namenjeni vsem onim, ki že obvladajo šahovsko notarijo in najosnovnejša pravila igre.

Sindikalno šahovsko društvo je pri "Jelenu" dobitilo svoje nove prostore, kjer se bodo 3 krat tedensko vršili šahovski večeri. Program, ki si ga je društvo ustavilo je zelo obširen in zanimiv.

TEDENSKA KRONIKA

Tatovi mila pred sodiščem. Lani so v tovarni mila v Kranju odkrili nevarno tativska skupino, ki je prikrito odnašala iz tovarne večje količine izdelkov in pol izdelkov in s tem oškodovala podjetje za okroglo 500 kg mila, 350 kg pralnega praska, 40 zavojev šampona in 10 kg lužnega kamna. Pred kratkim je okrajno sodišče v Kranju izreklo nad tatovi zaslужeno kazenski med vsemi je bil Brezar Janez iz Primskovega, ki je obsojen na eno leto odvzema prostosti s prisilnim delom, sledi Kiselak Antonija, doma z Gorenje Save, ki je dobila 8 mesecov, prav toliko Silai Franc iz Stražišča, a Cebulj Slavka iz Voklega pa tri meseca odvzema prostosti. Murnik Štefka, Predvor in Mali Štefka iz Tupalič pa sta bili radi tativne manjših količin mila in šampona obsojeni na dva meseca odvzema prostosti, katerima pa se je kazenski z ozirom na njihovo mladoletnost odložila do pojavno za dobo štirih let.

Ti tatinski dolgi prsti... Okrajno sodišče v Kranju je te dni sodilo tudi Perka Jerneja iz Tržiča, ki je kot sedlar v tržiški tovarni usnja "Runo" zakrivil manjšo tativno usnja v vrednosti 1.656 dinarjev, za kar je bil obsojen na dva meseca odvzema prostosti in na povračilo škode tovarni.

Tudi to je vredno obsodbe. Čevljarski obrtnik Kocjan Franc iz Leš je dobil letos v maju od podjetja "Obutev" kompletno usnje za izdelavo 50 parov čevljev, ki pa jih ni izdelal pravilno, kajti na 40 parih ni namestil okvirjev, s čimer je naredil podjetju 21.000 din škode. Okrajno sodišče v Kranju mu je prisodilo za to nepoštenost kazenski: 4 meseca odvzema prostosti.

Odkritje spomenika Mučenikom Selške doline — V nedeljo 24. t. m. bo v Dolenjih vasi ob 10. uri dopoldan svečano odkritje spomenika Mučenikom Selške doline. Popoldne ob 15 uri pa bo v Selcah godbeni in pevski koncert. Vabimo svojce talcev in ostalih žrtev NOV, kateri tudi vse bivše borce k odkritju spomenika.

Pripravljalni odbor za postavitev spomenika — Železničarji.

Člani gasilske čete iz Šenčurja pri Kranju so se pretekelo nedeljo udeležili pro-

KAKO SE V KRAJU REŠUJE STANOVANJSKA KRIZA

Na Kalvariji stoji mična vila, v kateri je dvoje udobnih družinskih stanovanj. Pred tremi, oziroma štirimi meseci, sta najemnika ing. Mlakar in gledališki igralec Fugina prejela odločbe, v kateri stoji zapisano, da morata izprazniti stanovanje, kajti vsi prostori so odrejeni za DID v Stražišču. In...

Vila stoji že tri mesece prazna, na vrtu se šopiri plevel, sicer pa se marsikater družina muči v nezdravih prostorih in marsikateri zemljan postaja pred vilo ter ogleduje neizrabljeno zemljo in izumrli dom.

Pred dnevi sem čul besede Šaljivca, ki je priporočal: "Krajevni faktorji izobesite nad vrati napis 'Zrtev stanovanjske krize'!"

V-

Drobne kulturne vesti

Književnik Franjo Bevk je 17. septembra letos izpolnil 60 let svojega življenja, polno borb za svoj narod in njegovo srečo. Bogato je njegovo literarno delo: v 64 knjigah so zbrane njegove črtice, novele, povesti, romani, drame, otroške povestice, igrice za otroke, potopisi itd. Najboljše njegovo delo je "Kaplan Martin Cedermac" (izšel leta 1938), ki je postal nekakšno sveto pismo za vse ljudstva, ki so trpela pod fašističnim jarmom. Danes, čeprav ima velike politične dolžnosti kot podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine Slovenije, je tudi predsednik Društva slovenskih književnikov in Ljudske prosvete Slovenije. Pri vsem tem pa njegovo plodonosno delo še zdaleč ni končano. V zadnjem času je napisal scenarij za nov slovenski umetniški film "Trst" ter piše svoje partizanske spomine.

Našemu velikemu pisatelju in borcu želimo za njegovo šestdesetletnico še mnogo zdravja, sreče in plodovitega, vsestransko uspešnega dela.

Profesor dr. Franc Ramovž, predsednik Slovenske akademije umetnosti in znanosti je 14. septembra praznoval 60-letnico rojstva. Spada med najznamenitejše živeče slovenske filologe. Njegovo delo je prispevek k poznavanju slovenstva in slovanstva v svetu, zato mu želimo še mnogo let in mnogo plodnega dela.

Bernard Shaw, znameniti angleški pisatelj si je zlomil noge. Bil je operiran in stanje tega 94-letnega "mladenciča" je za njegovo starost zelo dobro.

Mali oglasi

Preklicujem veljavnost sindikalne izkaznice na ime Vidic Julijan — "Iskra", Kranj.

Klavir (pianino) vzamem v najem, če tudi je potreben popravila. Ponudbe: Tome, Stritarjeva 2, Kranj.

Izrekam javno zahvalo tov. Pečniku iz Kranja, ki je izkazal svojo poštenost ter mi vrnil izgubljeno denarnico z vsebino, ki bi jo težko pogrešala. Parteli Draga, Cirče.

LIP "Jelovica" v Škofji Loki sprejema učence za mizarsko stroko. Imeti morajo sposobnost, veselje, starost od 14–17 let in 4 letno osnovno izobrazbo. Vsa oskrba v domu. Prijave pošljite podjetju.

Z besežejem v borbo proti tuberkulozi

